

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
0																																
100	98	96	94	92	90	88	85	80	70	60	55	50	45	40	30	20	15	10	8	6	4	2	0									

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Maaja- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Itämereltä paljastuu valtavia kuormittajia

Itämeren suojelusta on muodostunut sen ympärysvaltioiden yhteinen misio. Yhteistyö päästöjen vähentämiseksi on tiivistynyt. Ristiriitojen ja peittelyn sijaan on päästy avoimeen keskusteluun.

Itämeri on käytännössä EU:n oma sisämeri. Sen arvo aletaan tunnustaa myös unionin yhteisessä päätöksenteossa ja ohjelmissa. Myös EU:hun kuulumaton, mutta meren rantavaltioihin lukeutuva Venäjä osoittaa suojelutyöhön aiempaa suurempaa kiinnostusta.

Suomi on ollut monella tapaa lipunkanta- ja Itämeri-yhteistyössä. Valtioiden välisen vaikuttamisen lisäksi suomalaiset ovat myös itse tehneet paljon käytännössä. Päästöjä Itämereen ja sisävesistöihin on vähennetty tuntuvasti niin teollisuuden, asutuksen kuin maataloudenkin osalta.

Välillä on menty jopa äärimmäisyyksiin. Tällainen oli esimerkiksi niin kutsuttu jätevesiasetus, jolla haluttiin keräillä haja-asutusalueiden vähien asukkaiden wc-jätökset suurin keskuspuhdistamoihin.

Jätevesiasetus osoittautui kustannuksiltaan ja hyötysuhteeltaan järkeettömäksi. Vaikka asetusta lievennettiin, sen perusteella kaivetaan edelleen maaseudulla monta tarpeetonta muoviputkea maaperään.

Tahto vesien suojeluun on Suomessa joka tapauksessa korkealla. Esimerkiksi maataloudessa lähes jokainen viljelijä osallistuu ympäristöohjelmaan, ja suurimpien huhtoumariskien alueilla on suojeltu vesiä tuottajien ja ympäristöhallinnon yhteistyönä hyvin tuloksin.

Vaikka ruohonjuuritasolla edetään suojelussa tarkasti, paljastuu Itämeren ympäriltä edelleen säännöllisesti suuria yksittäisiä kuormittajia ja kuormitusriskejä.

Muutama vuosi sitten havahduttiin Pietarin alueen kotieläinuskittymien lentangelmiin. Viime kesänä huomattiin, että Venäjän Laukaanjoella, lähellä Viron rajaa Fosforitin suuri lannoitetehdas vuoti mereen koko Suomen fosforipäästöjä vastaavan fosforimäärän.

Uusin jätipäästö paljastui Puolan Gdanskista, jossa jätekipisivuoresta vuotaa Itämereen yhteydessä olevaan vesistöön Laukaanjoen mittaluokkaa oleva fosforimäärä. Paljastavat näytteet otti kesäkuussa Helsingin Sanomien toimittaja Heli Saavalainen. Tällä viikolla Suomen ja Puolan viranomaiset vahvistivat vuodon omilla mittauksillaan.

”Tavallisen kansalaisen into vesien-suojeluun voi kärsiä.

Eläkeikä nouseekin

Suomalaiset elävät yhä vanhemmiksi, mikä tietysti on myönteinen asia. Samalla kuitenkin eläkeläisten määrä kasvaa ja eläkkeitä nautitaan aiempaa pidempään.

Kun vielä samaan aikaan nuorison opiskeluaajat tahtovat venyä, työurien osuus ihmisen elinkaaresta käy jatkuvasti pienemmäksi. Kansa ei keskimäärin ehdi työuransa aikana rahoittamaan muina aikoina tarvitsemiaan lapsenhoito-, koulutus-, terveys- ja eläkemenoja.

Puhutaan kestävyysvajesta. Sen paikkaamiseksi tarvittavat rakenteelliset ratkaisut ovat vaikeita. Moni päättäjä on polttanut näppinsä tarttumalla aiheeseen. Verojen ja maksujen nostamiseläkin on lopulta rajansa.

Tilastoista paljastuu, että kansa on alkanut itse jatkaa työuriaan. Suomalaiset jäivät viime vuonna eläkkeelle keskimäärin 60,9-vuotiaina, mikä oli lähes puoli vuotta korkeampi ikä kuin

vuotta aikaisemmin (MT 177). Viljelijät jatkavat tästä vielä lähes vuoden pidempään.

Eläketurvakeskuksellekin muutos tuli yllätyksenä. Kaiken lisäksi ikääntyneet näyttävät pärjäävän työelämässä hyvin – he työllistyvät myös taantuman aikana.

Tilastojen taakse voi kätkettyä selittäviä tekijöitä. Esimerkiksi hoitoalan työvoimapulassa kunnat pitävät tiukasti kiinni ikääntyvistä hoitajistaan. Myös sairauseläkkeiden myöntäminen lienee tiukentunut.

Joka tapauksessa ikääntyneempien suomalaisten halu ja valmius työskennellä on selvästi kasvamassa. Jo kaksi kolmesta suomalaisesta jatkaa töitään vanhuuseläkkeen ikään saakka.

Kansalaiset ovat itse alkaneeet paikata kestävyysvajetta. Päättäjien kannattaa miettiä, olisiko kannustus pakkoa parempi työurien pidentäjä. Päättäjille helpompi se ainakin olisi.

Päätoimittaja

Lauri Kontro

Toimituspäälliköt

Jussi Martikainen

Tiina Taipale

VIERASYLIÖ

Kesämökkipuut unohtuivat metsälakinikkareilta

Hallitus antoi kesäkuun 13. päivänä eduskunnalle metsälain muutosesityksen. Sitä markkinoitiin ennakoon metsänomistajaystävälliseksi avaukseksi.

Vaihtoehtojen lisäämiseksi metsänuudistamisessa nyt olenaiset ikä- ja läpimittaratjat ehdotetaanakin poistettaviksi. Vastavuoroisesti vastuuta luonnon monimuotoisuuden säilyttämisestä siirtyisi metsänomistajille.

Puhekielikin muuttuu. Aiemmin pannassa pidetyt käsitteet, poimintahakkuu, erirakenteisuus ja jatkuva kasvatus, voivat vastaisuudessa esiintyä virallista pahennusta herättämättä ilmaisin tasarakenteisuus rinnalla.

Eduskunnan telaketjusiipi-kin puhuu jo ”päätehakkuuraiskioista”.

Metsätalouskäytäntö tuli vuosikymmeniksi virallistetuksi vuonna 1964 ensimmäisen Mera-ohjelman myötä. Se omaksuttiin yleisfilosofiaksi myös yliopisto-opetuksessa.

Maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan metsäjoostossa kuuli toistuvasti lausuttavan: ”ai-nut oikea konsultti on markka”.

Yli neljä vuosikymmentä siten tässä hengessä täsmennettiin metsänhakkuiden ja -uudistamisen menetelmät. Lopullisesti oikea menetelmä ratkaistiin tarpeen vaatiessa tuomioistuimessa.

Jätelain ohjaus kasvanut metsälalla
Tämän päivän todellinen vaikuttajataho on ”äänestänyt”

No jos henkilökohtaisesti sanon, niin aletaan kyllä olla jo siellä tarkkuuden äärirajoilla. Enempää ei nyt ainakaan soisi kiristyvän.

YLITARKASTAJA PAULI RAATIKAINEN MAATILOJEN PELTOVALVONNOISTA YLELLE

Tällä on puolensa, se nimittäin lisää oikeutettuja tuotannollisia vapausasteita maamme muuhun raakapuunkäyttöön ja metsätalouden rakenteisiin, sanomalehtipaperiahan valmistetaan Suomessa enää yhdellä koneella (Kauppalehti 1.7).

Harmaaleppää syyritään syyttä

Raakapuuta kaikesta päätellen säästy aiempaa enemmän vuositesta 104 miljoonan kiinto-kuution kasvusta.

Kesäasuntohuoltomarkkinat ovat merkittävydessään jääneet ilmiselvästi metsälakinikkareilta analysoimatta.

Muutosesitys on jäänyt va-jaaksi. Yhteiskunnassa on muutakin mielenkiintoista kuin aal-topahvi-, kartonki-, biodiesel-, mikrokuitusellu- ja liukosellu-hankkeen seuranta.

Polttopuulle on innokkaita ostajia

Professori Pukkala teki myös tulovirtalaskelmia Keski-Suomen oloissa (MT 1.7).

”Kolmenkymmenen vuoden

kasvatuksen jälkeen hakattava hieskoivikko pärjää tuotossa istutuskusuikoille, jos sen tila-vuus on 200 kuutiota hehtaari-la ja kantohinta nousee reiluun 11 euroon kuutiolta. Lepikon kasvatus on yhtä kannattavaa 15 vuoden kiertoaajalla. Silloin oletuksena on, että hakattavaa kertyy sata kuutiota hehtaarille ja kantohintaa maksetaan noin yhdeksän euroa kuutiolta.”

Mökkiläiset lienevät nykyisin keskimäärin ottaen innokkain-ta ostokykystä sauna- ja takka-

puunostajajoukkoa. Laatuapuulla on sen mukainen hinta.

Kesäasuntojen puuhuolto-kuljetuksia varten metsätilalli-silla on nykyisin traktorit, mönkijät ja moottorikelkat valmiiksi hankittuina.

Pyyn bongauksesta olisi turistituotteeksi

Lepikko voi olla pystymetsänä-kin huikean nautiskelun paikka.

Nuorukaiset kävivät entisaikoina varta vasten pyymetsällä. Erikoistutkija Timo Helle kuvasi – omasta elämästään kysytessä – Suomen Luonto -lehdessä sel-laisen täydelliseksi syksyiseksi nautinnoksi.

Pelkkä pyiden pillillä metsän-kätköistä näkyviin houkutte-lu saattaisi olla jännää puhuaa keskieuropallaiselle kaupunkiläisellekin. Tässä olisi tarjolla kaupallistettavissa oleva luonto-elämys.

Paikkatietojärjestelmä ja GPS-laitteet auttavat pyybonga-ria löytämään maastosta mielen-kiinnonkohteena olevat linnut.

Vertailukohteeksi: norjalaiset kollegat esittelivät meille pai-nettuja maastokarttoja, joihin oli merkitty muun muassa met-son soindipaikat.

Metsien monikäyttö ja samalla monimuotoisuuden säilyttämi-nen tuppapaavat unohtumaan, jollei niistä toistuvasti muistuta.

Mökkikulttuurin tarpeet taas kannattaa ottaa nykyistä suun-nitelmallisemmin huomioon sijoituskelpoisia parkkikina.

ERKKI PUKKALAINEN

emeritusprofessori, tietokirjailija

PÄIVÄN KUVA

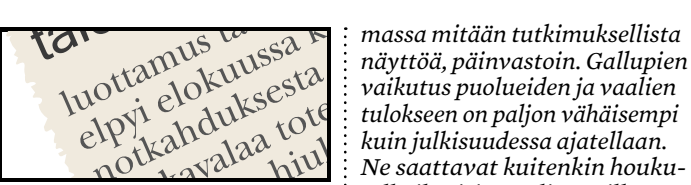

SATU LEHTONEN

Prinssiys jäi testaamatta

Terassille ilmestynyt komea sammakko sai aikaan pohdinnan: tulisiko siitä pussaamalla prinssi? Riskinä on saada aikaan hemmoteltu bileprinssi, joka ei kestäisi arkea ja jonka kanssa ei olisi yhteistä kieltä. Se saattaisi puhua hollantia tai tanskaa. Sammakkoita tunteva arvelee, että tämä yksilö on jo 3–5-vuotias, joten siitä saattaisi sukeutua keski-ikäinen virkamies, ehkä juristi tai insinööri. Kokeilematta jäi, sillä sammakko ehti potkia tiehensä.

LEHTIKATSAUS

Edustajilta paha huti

Etelä-Suomen Sanomat hämmästelee lakialoitetta, joka rajoittaisi vaaligallupien julkaisemista.

”Ovatko kesän helteet vieneet kansanedustajilta harkintaky-vyn? Yli neljäkymmentä kan-sanedustajaa on allekirjoit-tanut lakialoitteen, jonka mukaan mielipidetiedusteluja ei pitäi-si julkaista paria viikkoa ennen vaaleja.

Suurin osa aloitteen allekir-joittajista on perussuomalai-sia, mutta joukosta löytyy myös muiden puolueiden edustajia. He perustelevat aloitetta sillä, että viimeisten päivien mieli-pidemittaukset ennen vaaleja lisäävät äänestäjien taktikoi-nita. Kyselyt ohjaavat varsinkin epävarmoja äänestäjiä ja ka-naivoivat ääniä tietyille ehdok-kaille.

Kansanedustajien esittämistä väitteistä ei kuitenkaan ole ole-

massa mitään tutkimuksellista näyttöä, päinvastoin. Gallupien vaikutus puolueiden ja vaalien tulokseen on paljon vähäisempi kuin julkisuudessa ajatellaan. Ne saattavat kuitenkin houku-tella ihmisiä vaaliuurnille. Tä-mä on asia, josta kenelläkään ei pitäisi olla mitään moittitta-vaa.”

”Aloite ei sovi suomalaiseen avoimeen demokratiaan.”

Tyly tulos kansalta

Kainuun Sanomat kommentoi kyselyä, jossa sekä kansa että kuntajohtajat lyttäsivät halli-tuksen kärkiuudistukset.

”Oppositio puolueiden menes-tystä kannatusmittauksissa ei tarvitse kummastella. Halli-tuksen kärkihankkeeseen ot-tama kunta- ja soteuudistus tyrmätään tylästi Kunnallis-alan kehittämissäätiön teettä-mässä mielipidetutkimuksessa.

Pahinta hallituksen kannal-ta on, että kaikkein kriittisimpiä reformeja kohtaan ovat ne, jot-ka ovat niitä tiiviimmin seuran-neet. Lisäksi kuntien huippujoh-dossa toimivien arvosana uudis-tuksille jää vitoseen tai korkein-taan plussan verran päälle.”

”Kansalaisten tuomio ei ole mikään ihme, sillä se vastaa hy-vin useimpien sote- ja terveys-alan asiantuntijoiden ja kunta-puolen edustajien näkemyksiä. Hallitus ei ole juuri arvoste-tiljoille korvaansa lotkauttanut vaan on ajanut reformeja eteen-päin alkuperäisten linjaustensa mukaisesti niin pitkälle kuin pe-rustuslaki antaa myöten ja yrit-tänyt mennä jopa ylikin.”

Uusi tukimalli tervetullut

Keskisuomalainen kannattaa sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikon (kok.) esitystä uudesta, Kelan tukemasta hoitovapaamallista.

”On tärkeää huomata, että per-hevapaita tarvitaan muulloin-kin kuin pikkulapsiaikana. Yhä useampi huolehtii työnsä ohes-sa myös ikääntyneistä vanhem-mistaan. Lisäksi perheenjäsenen yllättävä vakava sairastuminen voi vaatia erityisjärjestelyjä.”

”Risikon esitys toisi lisäku-luja, mutta vieläkin enemmän säästöjä. Uusia tukimalleja on luotava taloustilanteesta huo-limatta. Yhteiskunnan toimin-taa on kyettävä järjkeistämään kaikkien parhaaksi.”